

Araling Panlipunan

Ikalawang Markahan - Modyul 3: Impluwensiya ng mga Kaisipang Asyano sa Kalagayang Panlipunan, Sining at Kultura sa Asya

Araling Panlipunan – Baitang 7

Alternative Delivery Mode

Ikalawang Markahan – Modyul 3: Impluwensiya ng mga Kaisipang Asyano sa Kalagayang Panlipunan, Sining at Kultura sa Asya Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuhang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga oriinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot mula sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Russel M. Abog

Editor: Merylen O. Rodriguez, Leslie Ann D. Sanchez

Tagasuri: Pedro J. Dandal Jr., Margielyn E. Tomanggong, Nora A. Nangit

Joseph L. Lozanta, Thelma Salvacion, Florenil Malabayabas, Diana Nobleza

Tagaguhit: Teodorico A. Cabildo, Sergio M. Tupaz

Tagalapat: Esperidion D. Soleta Jr., Darven G. Cinchez

Tagapamahala: Benjamin D. Paragas

Mariflor B. Musa

Danilo C. Padilla

Freddie Rey R. Ramirez

Aurelia B. Marquez

Rodgie S. Demalinao

Pedro J. Dandal Jr.

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – MIMAROPA Region

Office Address: Corner St. Paul Road, Meralco Avenue, Pasig City

Email Address: mimaropa.region@deped.gov.ph

Telephone No.: (02) 6314070

7

Araling Panlipunan

Ikalawang Markahan-Modyul 3:

Impluwensiya ng mga Kaisipang Asyano sa Kalagayang Panlipunan, Sining at Kultura sa Asya

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinomang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mga mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan naming magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinaaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang mga anomang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsasagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Mula noon ay napakalawak na ng naging saklaw ng mga pangayari sa iba't ibang rehiyon sa Asya gaya ng mga naitala na impluwensiya sa pamahalaan, kabuhayan, teknolohiya, lipunan, edukasyon, paniniwala, pagpapahalaga at sining. Sa mga impluwensiyang ito, higit na nangingibabaw ang kaisipang Asyano, pilosopiya at relihiyon. Sa bahaging ito ay tatalakayin natin ang iba't ibang relihiyon, kung saan umusbong, sino ang nagtataug, ano-ano ang mahahalagang aral at mga impluwensiya nito sa ating lipunan.

Pamantayang Pangnilalaman (Content Standard)

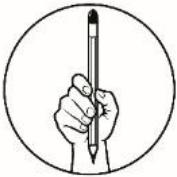
Naipamamalas ng mag-aaral ang pag-unawa sa mga kaisipang Asyano, pilosopiya at relihiyon na nagbigay-daan sa paghubog ng sinaunang kabihasnan sa Asya at sa pagbuo ng pagkakakilanlang Asyano.

Pamantayan sa Pagganap (Performance Standard)

Kritikal na nakapagsusuri sa mga kaisipang Asyano, pilosopiya at relihiyon na nagbigay-daan sa paghubog ng sinaunang kabihasnan sa Asya at sa pagbuo ng pagkakakilanlang Asyano.

Pinakamahalagang Kasanayang Pampagkatuto

Natataya ang impluwensiya ng mga kaisipang Asyano sa kalagayang panlipunan, sining at kultura sa Asya. (**AP7KSA-IIf-1.8**)

Subukin

Panuto: Basahin at unawain ang mga katanungan. Piliin ang titik ng tamang sagot at isulat ito sa sagutang papel.

1. Ang Budismo ay itinatag ni Sidharta Gautama at ang Jainismo ay itinatag ni Mahavira. Bagama't nagkakaiba-iba ang kanilang mga paniniwala, aral at gawain ay mayroon din silang pagkakatulad. Alin sa sumusunod ang nagpapatunay nito?
  - A. Sa paniniwala nila na magiging makapangyarihan sa buong daigdig
  - B. Dahil sa relihiyon ay makaahon sa kahirapan at uunlad ang buhay sa lupa
  - C. Magiging matagumpay ang sarili sa lahat ng pagkakataon kapag naisagawa nila ang turo ng kanilang relihiyon
  - D. Nang tinalikuran/isuko ng mga tagapagtatag ng relihiyon ang kanilang kayamanan, kapangyarihan at masarap na buhay
2. Isa sa mga dahilan ng paglaganap ng maraming relihiyon sa Asya ay ang impluwensiya ng pananakop. Aling relihiyon ang may pinakamalaking bilang ng tagasunod at kasapi nito?
  - A. Budismo
  - B. Kristiyanismo
  - C. Hinduismo
  - D. Islam
3. Paano nakaiimpluwensiya ang relihiyon sa buhay at pamumuhay ng mga Asyano?
  - A. Batayan ng kagandahang-asal
  - B. Sandigan ng mga may kabiguan sa buhay
  - C. Nagiging idolo ng ilan ang mga nagawa ng kanilang Diyos
  - D. Sa pamamagitan ng mga turo, aral at gawain nito, naisasabuhay at nagiging inspirasyon sa buhay ng bawat isa.
4. Ayon sa kasaysayan, halos lahat ng relihiyon ay umusbong sa Asya. Alin sa kanila ang kabilang sa mga relihiyon na itinatag sa Timog Asya?
  1. Budismo
  2. Confucianismo
  3. Hinduismo
  4. Judaism
  5. Sikhismo
  - A. 1,2,3,4
  - B. 2,3,4,5
  - C. 1,2,4,5
  - D. 1,3,4,5
5. Ang Confucianismo ay naniniwala na ang mabuting paraan ng pamumuhay ng isang tao ay magdadala ng kapayapaan. Saan nakapokus ang mga aral na ito?
  - A. Pagiging iisa sa kalikasan
  - B. Paniniwala sa mga hari at Diyos
  - C. Paraan ng pamumuhay at *ethical teachings*
  - D. Nakapokus sa paniniwalang may iisang Diyos

6. Alin sa sumusunod ang nagpapahayag ng paniniwala ng mga Hindu?
1. Pagsamba sa iisang Diyos
  2. Paniniwala sa reinkarnasyon
  3. Pagbubuklod at pagkakaisa ng mga bagay sa kapaligiran
  4. Pagmamahal, paggalang, at pagrespeto sa lahat ng mga bagay na maybuhay
- A. 1,3,4   B. 1,2,4   C. 1,2,3   D. 2,3,4
7. Ang mga Hindu ay naniniwala sa “Karma”. Alin ang totoo tungkol sa karma?
- A. Patuloy na makararanas ng muling pagsilang.
  - B. Ang buhay at pagdurusa ay hindi mapaghiiwalay.
  - C. Paniniwala na dapat magsikap ang tao sa buhay at dapat ialay sa Diyos.
  - D. Pagkakaroon ng gantimpala kung kabutihan ang nagawa sa kapwa at pagdurusa naman kapag di-mabuti ang nagawa sa kapwa.
8. Ang mga sumusunod ay pundasyon ng relihiyong Islam kung saan inaasahan na bawat Muslim ay makakasunod dito. Alin ang **HINDI** kabilang?
- A. Pagdarasal
  - B. Paglalakbay
  - C. Pagmamahal
  - D. Pananampalataya
9. Alin sa sumusunod na pilosopiya ang **HINDI** nagmula sa Asya?
- A. Confucianismo
  - B. Legalismo
  - C. Marxismo
  - D. Taoismo
10. Halos lahat ng mga relihiyon ay binibigyang-diin ang konsepto ng mabuti at masama. Ano ang pangunahing tuon ng Zoroastrianismo?
- A. Iwanan ang karangyaan at mariwasang pamumuhay.
  - B. Pagkakaroon ng relihiyon na nagsusulong ng pagkakapatiran.
  - C. Ang labanan ang masama at mabuti at laya ng tao na pumili nang dapat niyang sundin.
  - D. Ang pag-iwas sa masama at paggawa ng mabuti upang magkaroon ng buhay na walang hanggan.
11. Paano mo ilalarawan ang pagkakakilala ng Judaismo at Kristiyanismo sa kanilang Diyos? Piliin sa sumusunod ang paglalarawan.
1. Nagpaparusa sa mga makasalanan
  2. Walang pinagmulan at walang katapusan
  3. Matulungan at maunawain sa mabuting tao
  4. Walang hanggan ang karunungan at kaluwalhatian
- A. 1,2,3   B. 2,3,4   C. 1,3,4   D. 1, 2, 3, 4
12. Kung ang Confucianismo ay pagpapahalaga sa ugali ng tao, at ang Taoismo ay ang pakikiisa ng tao sa daloy ng kalikasan, ano naman ang pinahahalagahan ng Legalismo?
- A. Relihyon at kaligtasan ng mga nasasakupan
  - B. Pagkamat ng balanse sa kalikasan at daigdig
  - C. Estado na dapat patatatagin at palawigin ang kapangyarihan
  - D. Pagpapabuti sa sarili at pahalagahan ang ugnayan ng bawat isa sa lipunan

13. Maraming relihiyon na ang umusbong sa daigdig. Mayroon ding iba't ibang doktrina na may malaking impluwensiya sa kalagayang panlipunan, sining, at kultura ng mga Asyano. Minsan, ito ang nagiging dahilan nang hindi pagkakaunawaan. Bilang isang indibidwal, paano mo maiwasan ang di-pagkakaunawaan sa usaping pang relihiyon?
- A. Igalang ang relihiyon/paniniwala ng bawat isa
  - B. Ipangaral sa kapwa ang mga turo ng iyong relihiyon
  - C. Ipaglaban ang doktrina na pinaniniwalaan ng iyong relihiyon
  - D. Ipagpatuloy kung ano ang iyong pinaniniwalaan at iwasang makisalamuha sa taong may ibang relihiyon
14. Sino ang tinaguriang Buddha o ang naliwanagan na nagtagtag ng Buddhism?
- A. Kutam Mohammad
  - B. Lao Tzu
  - C. Siddharta Gautama
  - D. Abraham
15. Sa panahon ng signalot panrelihiyon ng Hinduismo at Islam umusbong ang relihiyong Sikhismo. Ano ang hangad ng relihiyong ito na itinatag ni Bobo Nanak?
- A. Relihiyon para sa Hindu at Muslim
  - B. Upang mawala ang mga turo ng Hinduism at Islam
  - C. Magtagtag ng relihiyon na magliligtas sa buong daigdig
  - D. Magkaroon ng relihiyon na magsusulong ng pagkakapatiran ng lahat

Aralin

1

Impluwensiya ng mga Kaisipang Asyano sa Kalagayang Panlipunan

Balikan

Gawain: IYONG BALIKAN, MGA SINAUNANG KABIHASNAN

Panuto: Punan ng tamang sagot ang bawat kolumn. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

Kabihasnan	Lugar kung saan umusbong	Sistema ng pagsulat	Nagawa/Kontibusyon
Sumer	1.	4.	7.
Indus	2.	5.	8.
Shang	3.	6.	9.

<u>Lugar kung saan umusbong</u>	<u>Sistema ng pagsulat</u>	<u>Ambag/Kontribusyon</u>
A. Ilog Tigris at Euphrates	A. Pictogram	A. Ziggurat
B. Ilog Huang Ho at Yang Tze	B. Cuneiform	B. Oracle Bones
C. Ilog ng Arabia	C. Calligraphy	C. Lungsod na grid pattern
D. Ilog ng Indus at Ganges	D. Alibata	D. Aqueduct

Tuklasin

Gawain: TUKLAS-TALINO- KWL TSART

Panuto: Sa kolumn ng letrang K ay isusulat ninyo kung ano ang alam mo sa paksa, sa kolumn ng W ay ang nais mo malaman sa paksa at ang kolumn ng letrang W ay iyong natutuhan na babalikan at sagutan bago matapos ang paksa. Ang paksa ay Impluwensiya ng mga Kaisipang Asyano sa Kalagayang Panlipunan, Sining at Kultura sa Asya.

K	W	L
Kaalaman sa paksa (What I Know)	Nais malaman sa paksa (What I want to Know)	Natutuhan (What did I Learn)

Suriin

Gawain: HALINA'T BASAHIN AT MAGSURI

Relihiyon	Bansa ng Pinag mu-lan	Nagtat ag	Impluwensiya		
			Panlipunan	Sining	Kultura
Hinduismo	India	Mga Aryan	<p><i>Sistemang Caste-</i> nahahati ang mga tao sa sumusunod:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. brahmin (Pari at iskolar) 2. Kshatriya (namumuno at mandirigma) 3. Vaishya (magsasaka, artisano, mangangalakal) 4. sudra (manggagawa at alipin) 	<p>Veda- ang banal na kasulatan ng mga Hindu na nagmula pa sa panahon ng mga Aryan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sumasamba sila sa iba't ibang uri at anyo ng diyos na tinatawag na <i>polytheism</i> • Naniniwala ang mga Hindu sa <i>reinkarnasyon</i> o ang siklo ng kapayapaan at kamatayan. • Hangad din nila makamit ang magandang <i>karma</i> o ang kabuuang pagkilos ng tao. • Naniniwala sa <i>nirvana</i> o tunay na kaligayahan at katahimikan.
Buddhism	India	Siddhartha Gautama	<p>Nahati ang Buddhism sa 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mahayana Buddhism- kinikilala si Buddha bilang diyos na tagapaglitgas mula sa pagiging guro. 2. Theravada Buddhism- kinikilala si Buddha bilang guro 	<p>Nagtayo ng mga templo o monasteryo</p>	<p>Buod ng doktrina ng Buddhism ay ang Apat na Katotohanan (<i>Four Noble Truths</i>)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ang buhay at paghihirap ay hindi

			at banal na tao.		mapaghiiwalay 2. Ang sanhi ng paghihirap ay pagnanasa sa kapangyarihan, kasiyahan at patuloy na pamumuhay. 3. Maalis ang paghihirap kung aalisin ang pagnanasa. 4. Maaalis ang pagnanasa kung susunod sa Walong wastong Landas. <i>Walong Wastong Landas:</i> 1. Tamang pag-iisip 2. Tamang pananaw 3. Tamang intension 4. Tamang pagsasalita 5. Tamang pagkilos 6. Tamang hanapbuhay 7. Tamang pagkaunawa 8. Tamang konsentrasyon <i>Nirvana o tunay na kaligayahan</i>
Jainism	India	Rishab hanatha	-Paghihiwalay ng sarili sa mga materyal na aspeto ng buhay. -Bawal ang paggamit ng dahas. -Pagkilos sa mapayapang paraan at bawal ang pananakit sa anumang may buhay.	Ang <i>Tirthankaras</i> ay lumitaw sa mundo upang magturo ng daan sa Moksha o tinatawag na kalayaan “ <i>Liberation</i> ”	<ul style="list-style-type: none"> • Naniniwala sa reinkarnasyon at karma. • Lahat ng buhay sa daigdig ay sagrado pati mga hayop at insekto. • Bawal ang

			Tinawag itong <i>ahimsa</i> o kawalan ng karahasanan.		pagkain ng karne at binibigyang pansin ang pagiging vegetarian.
Sikhism	India	Baba Nanak o Guru Nanak	Nais ng tao na sirain ang siklo ng kapanganakan at kamatayan at makiisa sa Diyos. -Hangad nito na bumuo ng pagkakapatiran. Walang Hindu, walang Muslim bagkus lahat ay magkakasama at magkakapatiid.	. Guru <i>Granth Sahib</i> ang kanilang banal na aklat. Ito ay koleksyon ng mga awit, panalangin at himno galing sa mga Sikh Guru at ibang banal na tao.	<ul style="list-style-type: none"> • Naniniwala ang mga Sikh sa isang diyos at reinkarnasyon. • Kung masusupil o magpaglalabanan ng tao ang Limang Pangunahing Bisyo (<i>Five Cardinal Vices</i>) siya ay maliligtas. Ito ay mga sumusunod: <ol style="list-style-type: none"> 1. pagnanasang pansekswal 2. galit 3. kasakiman 4. pagkamakundo 5. kahambungan
Judaismo	Israel	Jew o Israelite	Ang Sampung Utos ang gabay ng mga Hudyo sa wastong pagkilos at pamumuhay. Ang mga ito ay ang sumusunod: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ako ang Panginoon mong Diyos. Huwag kang magkakaroon ng ibang diyos maliban sa akin (Exodo 20:3-5) 2. Huwag kang magpahamak na manunumpa sa ngalan ng Diyos (Exodo 20:7) 3. Mangilin ka kung 	<i>Torah</i> - na nangangahu-lugang batas at aral ay naglalaman ng limang aklat ni Moses: ang Genesis, Exodus, Leviticus, Numbers at Deuteronomy.	Paniniwala ng mga Hudyo sa iisang Diyos at tagalikha, si Yahweh (<i>monotheism.</i>)

			<p>Lingga at pistang pangilin (Exodo 20:8-10)</p> <p>4. Igalang mo ang iyong ama at ina (Exodo 20:12)</p> <p>5. Huwag kang papatay (Exodo 20:13)</p> <p>6. Huwag kang makikiapid (Exodo 20:14)</p> <p>7. Huwag kang magnanakaw (Exodo 20:15)</p> <p>8. Huwag kang magbintang o manirang puri sa iyong kapwa (Exodo 20:16)</p> <p>9. Huwag mong pagnasaan ang di mo asawa (Exodo 20:17a)</p> <p>10. Huwag kang magnasa sa di mo pag-aari. (Exodo 20:17b)</p>		
Kristiyanism	Israel	Hesukristo	<p>Nakabatay sa 2 paniniwala:</p> <p>1. Si Hesukristo ay anak ng Diyos.</p> <p>2. Ang Diyos ang nagsugo kay Hesukristo sa daigdig upang mamuhay at maghirap tulad ng mga tao, mamatay para sa kaligtasan ng sangkatauhan, at mabuhay na muli.</p>	<p>Bibliya-banal na aklat na mga Kristiyano. Nahahati ito sa 2 libro:</p> <p>1. Lumang Tipan- naglalaman ng mga pangyayari sa buhay ng mga Jew bilang paghahanda sa pagdating ng tagapagligtas.</p> <p>2. Bagong Tipan- nakapaloob ang naging buhay ni Hesukristo, ang kanyang mga naging disipulo,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naniniwala na si Hesus ang tagapagligtas na ipinadala upang matupad ang pangako ng Diyos sa sanlibutan. • Pinagtibay ng simbahan ang paniniwala sa Santisima Trinidad (Holy Trinity). Ang paniniwala sa tatlong persona, sa iisang Diyos: Ama, Anak, at Espiritu Santo.

				at iba pang mahahalagang pangyayari kaugnay ng pagtatataq ng relihiyong Kristiyansmo.	
Islam	Saudi Arabia	Muhammad	Sa pamamagitan ng Islam, ang Arabia ay nabuo at nagkaisa mula sa watak-watak na tribo. -Nagkaroon ng malakas at matatag na liderato na nakasalalay sa Islam.	Koran ang banal na aklat ng mga Muslim na nakasulat sa salitang Arabic. -Black stone- sentro ng pananampalataya ng Islam. Kaaba-gusali kung saan sa loob nito ang black stone. Nasa Al Masjid al Jaram, ang Great Mosque ng Islam.	<ul style="list-style-type: none"> • Isa lang ang Diyos na si Allah at si Muhammad ang kaniyang propeta. • Naniniwala ang mga Muslim na si Hesukristo ay hindi diyos kundi propeta lamang. • Kinikilala nila ang Birheng Maria bilang ina ni Hesukristo. Naniniwala rin sila sa huling paghuhukom. • Doktrina ng Islam ay batay sa Limang Haligi ng Islam (Five Pillars) – Una: <i>Shahada (Panampalataya)</i> • Walang Panginoon kundi si Allah at si Muhammad ang kaniyang propeta. <p><i>Pangalawa:</i> <i>Salat (Pagdarasal)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagdarasal ng

					<p>limang beses sa isang araw (paggising sa umaga, sa tanghali, sa bandang hapon, paglubog ng araw at bago matulog sa gabi.</p> <p><i>Pangatlo:</i> <i>Zakat (Pag-aabuloy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ang pagiging bukas palad (charitable. Dapat tumulong sa mga nangangailangan. <p><i>Pang-apat:</i> <i>Sawm (Pag-aayuno)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ang Ramadan, paggunita sa banal na buwan. • Isang buwang pag-aayuno araw-araw, mula madaling araw hanggang sa paglubog ng araw. <p><i>Panlima: Hajj (Paglalakbay)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Paglalakbay sa Mecca minsan sa buong buhay ng isang Muslim. Ang nakapaglakbay sa Mecca ay ginagawaran
--	--	--	--	--	---

					ng titulong Hajji.
Zoroastrianismo	Persia	Zoroaster	Ang daigdig ay labanan ng dalawang pwersa: ang mabuti at masama . Binibigyan ang tao ng laya ng pumili ng nais niya.	Zend Avesta - ang banal na aklat o sulatin ng ZoroastrianismNa glalaman ito ng mga awit na binuo ni Zoroaster.	Naniniwala ang mga Zoroastrian sa diyos na mabuti na si Ahura Mazda na gumawa ng mundo at diyos ng masama na si Angra Mainyu o kilala sa tawag na Ahriman .
Shintoism	Japan	Hapones	Ang emperador ng Japan ay sinasamba bilang diyos.	Shrine o dambana ang banal na istruktura kung saan sinasamba ang mga kami .	Pagsamba sa kalikasan at sa mga ninuno. Amaterasu - ang diyosa ng araw na kinikilala ng mga Hapones na pinagmulan ng kanilang bansa. Purification : Pagtanggal ng masamang espiritu sa katawan Kami : Banal na espiritu na lumalabas sa anyo ng mga bagay; kapag ikaw ay namamatay, ikaw ay magiging isang kami Aragami : Masamang <i>kami</i> na pinatay at ngayon ay naghahanap ng paghihiganti Mizuko : Mga

					batang hindi naipanganak at nagiging sanhi ng problema Mizuko Kuyo: Pagsamba sa mga Mizuko upang maiwasan ang problema
--	--	--	--	--	---

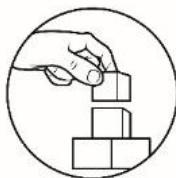
Mga Pilosopiya sa Asya

Nagmula ang salitang **pilosopiya** sa mga salitang Griyego na *philo* at *Sophia*. Ang ***philo*** ay nangangahulugang “pagmamahal” at ang ***sophia*** naman ay “karunungan”. Kung pagsasamahin, ito nangangahulugang “pagmamahal sa karunungan”. Kung kaya’t ang pilosopiya ay palagi ng pagtatanong sa mga bagay-bagay upang magbigay-linaw, mag-alay ng kasagutan at magdagdag ng karunungan sa nagtatanong.

Pilosopiya	Bansa ng Pinag mu-lan	Nagtat ag	Impluwensiya		
			<i>Lipunan</i>	<i>Sining</i>	<i>Kultura</i>
Confucianism	China	Confucius	Para kay Confucius, magkakaroon ng kaayusan sa lipunan kung bibigyang-tuon ang pagpapabuti ng sarili at pahalagahan ang ugnayan ng bawat isa sa lipunan. Kailangan ng bawat isa na payabungin ang mga virtue tulad ng mga sumusunod: <i>jen</i> o kagandahang loob <i>yi</i> o pagkakamakat-wiran at tamang pag-uugali o ritwal at pagkamagalang -Dahil pinapahala-gahan ang kabutihang asal, iniatis ni Confucius ang tanyag na Ginintuang Aral (Golden Rule), “Huwag mong gawin sa iba ang ayaw mong gawin nila sa iyo.”	Ang turo ni Confucius ay makikita sa kaniyang mga isinulat na libro na <i>Four Books at Five Classics</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Pilosopiya na nakatuon sa lalaki. Mababa ang pagtingin sa mga kababaihan. Walang puwang sa edukasyon at pamahalaan ang mga babae. • Pagpapasailalim sa kababaihan sa tradisyon ng <i>footbinding</i> ang sadyang pagbabali ng arko ng paa upang hindi ito lumaki nang normal.

			-Pagpapahalaga sa pamilya Pagpapahalaga sa pag-aaral.		
Taoism	China	Lao Zi	<p>Naniniwala ang Taoism na ang kalikasan ay may sariling landas at dapat hayaan ito na tahakin ang kanyang landas.</p> <p>Pagkamat ng balanse sa kalikasan at daigdig.</p> <p>Sinisimbolo ang balanseng ito ng Yin at Yang.</p> <p>Ang Yin ay nagrerepresenta ng aspektong kababaihan: malambot at kalmado.</p> <p>Kinakatawan din ang kadiliman.</p> <p>Samantala, ang Yang naman ay sumisimbolo sa kaliwanagan at nagrerepresenta ng kalalakihan: matigas at masigla.</p>	<p>Dao de Jing-ang aklat ng Taoism</p>	<p>Pinaniniwalaan ng mga Taoist na ang kalikasan ay binubuo ng iba't ibang diyos na tagapangalaga nito na pinangunguhahan ni Yu-huang na kung tawagin ay Jade Emperor.</p>
Legalism	China	Shang Yang at Han Feizi	<p>Sang-ayon ang paniniwalang legalismo na dapat na palawakin, pagtibayin at patatagin ang estado. Higit na mahalaga ang istriktong batas ng pamahalaan at estado upang ang lahat ng miyembro ng lipunan ay kumilos at gumawa nang mabuti at wasto. Ang sinomang lalabag sa mga batas ay makakatikim ng</p>	<p>Pagkakaroon ng Dinastiyang Qin na malupit ang patakaran tulad ng pagpapatayo ng Great Wall of China gamit ang sapilitang pagtatrabajo.</p>	<p>Ayon dito, ang agrikultura at sandatahang lakas ang ilan sa mga elemento na maaaring magpatibay sa estado. Gayundin, ang pagsasaka o agrikultura at pagtatanggol sa bayan bilang sundalo ay makapagsasalb a ng lipunan.</p>

			mabigat na parusa na nagmumula sa Confucianismo. Binigyang diin nila ang pagkakaroon ng dagdag nkapangyarihan sa pinuno at sa estado.		
--	--	--	---	--	--

Pagyamanin

Gawain 1: Hanap-Salita

Panuto: Tukuyin ang sagot sa Hanay B ng mga paglalarawan sa Hanay A. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

HANAY A

1. Ang banal na kasulatan ng mga Hindu.
2. Naniniwala na ang Diyos ay hindi maaaring magkatawang tao.
3. Paniniwala ng mga Hudyo sa iisang Diyos
4. Si Buddha ay itinataas bilang diyos na tagapaglitigas mula sa pagiging guro.
5. Relihiyong naniniwala na si Hesus ang tagapaglitigas na ipinadala sa sanlibutan.
6. Pilosopiya sa Tsina na nakapokus sa pagpapabuti ng sarili at ugnayan ng bawat isa sa lipunan.
7. Ang banal na dambana kung saan sinasamba ang mga *kami* ng relihiyong Shintoism
8. Limang Haligi ng Islam na pagdadasal ng limang ultur sa isang araw.

HANAY B

- A. Ahimsa
- B. Confucianism
- C. Veda
- D. Zoroastrianism
- E. Kristiyanismo
- F. Mahayana Buddhism
- G. Monotheism
- H. Salat

9. Ayon sa relihiyong ito ang daigdig ay labanan ng dalawang pwersa ang mabuti at masma.

I. Shrine

10. Nangangahulugang “kawalan ng karahasán”

J. Sikhism

Gawain 2: Kompletuhin Mo Ako

Panuto: Punan ang Retrieval Chart sa ibaba. Gamiting gabay ang mga ideya na matatagpuan sa mga kahon. Isulat ang titik ng tamang sagot sa Gawin iyong sagutang papel.

IDEA BOX 1: Mga Bansang Pinagmulan

A. India	B. China	C. Saudi Arabia
D. Israel	E. Japan	F. Persia

IDEA BOX 2: Nagtagtag ng mga Rehiyon at Pilosopiya sa Asya

A. Han Feizi	E. Muhammad	I. Mahavira
B. Lao Zi	F. Kristo Hesus	J. Sidharta Gautama
C. Confucius	G. Hudyo o Israelite	K. Aryans
D. Zoroastero	H. Baba Nanak	L. Hapones

Relihiyon	Rehiyon sa Asyang Pinagmulan	Nagtagtag ng mga Rehiyon sa Asya
1. Hinduism	_____	_____
2. Buddhism	_____	_____
3. Jainism	_____	_____
4. Sikhism	_____	_____
5. Judaism	_____	_____
6. Kristiyanismo	_____	_____
7. Islam	_____	_____
8. Zoroastrianismo	_____	_____
9. Confucianism	_____	_____
10. Taoism	_____	_____
11. Legalism	_____	_____
12. Shintoismo	_____	_____

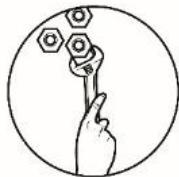

Isaisip

Gawain 1: Magbalik-Tanaw

Panuto: Ngayong natapos mo na ang mga aralin sa modyul na ito, dapat mong tandaan ang mga sumusunod na mahahalagang kaalaman. Punan mo ng iyong mga natutuhan mula sa ating aralin ang mga linyang matatagpuan sa bawat pahayag. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

- Ang pangunahing mga _____ sa Asya ay Hinduismo, Islam at Buddhism, samantalang ibang pang mga relihiyon o sektang ay ang Sikhs at Jains sa India, at Zoroastrianismo sa Iran (Persia).
- Ang Hinduismo ay walang kinikilalang iisang indibidwal na tagapagtatag, ito ay nagmula sa mga _____, samantalang si _____ o Buddha ang nagtataug ng Buddhism at si _____ naman ang nagtataug sa Jainismo.
- Si _____ ang kinikilalang tagapagtatag ng Hudaismo, samantalang si _____ ang nagtataug sa Kristyanismo at si _____ naman ang nagtataug sa Islam.
- Ang _____ ay nagmula sa turo ni Kung Fu Tsu o Confucius, si Lao Tzu naman ang pinagmulan ng _____. Ang _____ ay nagmula sa tradisional na paggalang ng mga hapon sa kalikasa.

Isagawa

Gawain 1: Isang Tanong, Isang Sagot!

Panuto: Sagutin ang sumusunod na katanungan sa loob ng 2-3 pangungusap. Gawin ito sa iyong sagutang papel. Gamiting gabay ang rubrik sa gawaing ito.

1. Ano ang relihiyon?
2. Sa iyong palagay, ano ang relasyon ng mga relihiyon sa pagbuo ng pagkakakilanlang Asyano?
3. Ano-ano ang impluwensiya ng mga kaisipang Asyano sa kalagayang panlipunan, sining at kultura ng mga Asyano?

RUBRICS PARA SA SANAYSAY

Deskripsyon	Iskala	Iskor
1.Kagalingan sa pag-unawa sa paksa	1 – 5	
2.Kagalingan sa pagsagot sa mga tanong	1 – 5	
3.Kagalingan sa interpretasyon	1 – 5	
4.Kagalingan sa pag-uugnay sa ibang isyu	1 – 5	
5.Kagalingan sa pagbubuod	1 – 5	

Gawain 2: Impluwensiya, Itala Mo

Panuto: Punan ng impormasyon ang mga kahon ukol sa impluwensiya ng relihiyong iyong pinaniniwalaansa iba't ibang larangan. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

RUBRIK PARA SA PAGPAPALIWANAG

Pamantayan	Indikador	Puntos	Natamong Puntos
Nilalaman	<ul style="list-style-type: none"> Naipakita at naipaliwanag nang maayos ang ugnayan ng lahat ng konsepto sa paggawa ng poster 	21-25	
Kaangkupan ng Konsepto	<ul style="list-style-type: none"> Maliwanag at angkop ang mensahe sa paglalarawan ng konsepto 	16-20	
Pagkamapanlikha (<i>Originality</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Orihinal ang ideya sa paggawa ng poster 	11-15	
Kabuuang Presentasyon	<ul style="list-style-type: none"> Malinis at maayos ang kabuuang presentasyon 	6-10	
Pagkamalikhain (<i>Creativity</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Gumamit ng tamang kombinasyon ng kulay upang maipahayag ang nilalaman, konsepto, at mensahe 	1-5	
<i>Kabuuan</i>			

Tayahin

Panuto: Tayahin ang aspektong naiimpluwensiyan sa mga sumusunod na pahayag hinggil sa mga kaisipang asyano. Isulat ang titik ng tamang sagot sa iyong sagutang papel.

A. KALAGAYANG PANLIPUNAN	B. SINING	C. KULTURA
--------------------------	-----------	------------

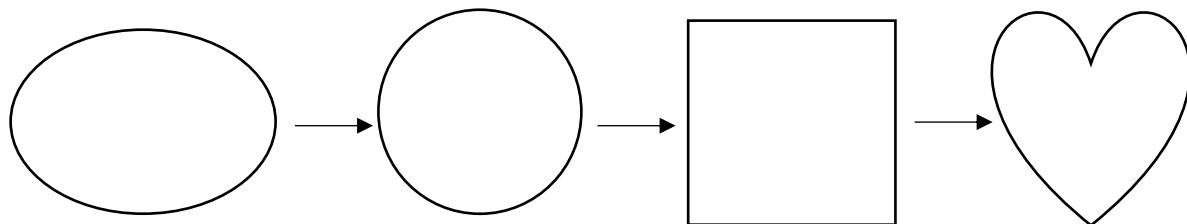
1. Pagkakaroon ng sistemang Caste sa Relihiyong Hinduism na kung saan nahahati ang tao sa Brahmin, Kashtriya at Vaishya.
2. Ayon kay Confucius, magkakaroon ng kaayusan sa lipunan kung bibigyang tuon ang pagpapabuti ng sarili at ugnayan sa lipunan.
3. Pagpapatayo ng Great Wall of China sa panahon ng Dinastiyang Qin.
4. Pagpapasailalim sa mga kakabaihan sa tradisyon ng footbinding.
5. Paniniwala ng Relihiyong Buddhism na maalis ang pagnanasa kung susunod sa Walong Wastong Landas.
6. Ang Bibliya na banal na aklat ng mga Kristiyano.
7. Bawal ang paggamit ng dahas at pananakit sa anumang may buhay na tinatawag na Ahimsa o non-violence.
8. Ang Guru Granth Sahib na banal na aklat ng Relihiyong Sikhism.
9. Paniniwala ng mga Hudyo sa iisang Diyos at tagapaglikha na si Yahweh.
10. Ayon sa legalism, kailangan ng istriktong batas at mabigat na kaparusahan upang mapasunod ang lahat ng estado.
11. Paniniwala sa Santisima Trinidad ng mga Kristiyano.
12. Pagdiriwang o paggunita sa banal na buwan na tinatawag na Ramadan.
13. Pinaniniwalaan ng mga Taoist na ang kalikasan ay binubuo ng iba't ibang diyos na tagapangalaga nito na pinangungunaan ni **Yu-huang** na kung tawagin ay **Jade Emperor**.
14. Pagsamba ng mga Shinto sa **kami** o mga banal na espiritu na nananahan sa kalikasan.
15. Sa pamamagitan ng Islam ay nabuo at nagkaisa ang Saudi Arabia.

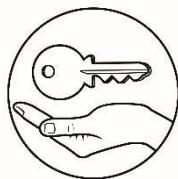
Karagdagang Gawain

Gawain: Relihyon Ko, Buhay Ko

Panuto: Sa parihaba ay isulat mo ang iyong relihiyon ngayon, sa bilog ay ibahagi mo kung bakit ito ang iyong napiling relihiyon, sa parisukat ay itala mo ang mga aral, paniniwala at gawain ng iyong relihiyon at sa hugis-puso ay ilista mo ang naidulot nito sa iyong buhay. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

BINABATI KITA! Matagumpay mong naisakatuparan ang mga gawain.

Susi sa Pagmawasto

Subukin

BALIKAN

1. A
2. D
3. C
4. C
5. A
6. C
7. A
8. C
9. B

1. A
2. A
3. B
4. C
5. C
6. B
7. A
8. B
9. C
10. A
11. C
12. C
13. C
14. C
15. A

Tayahin

1. C
2. J
3. G
4. F
5. E
6. C
7. D
8. C
9. D
10. A

Pagyamain

1. A-K
2. A-J
3. A-I
4. A-H
5. D-G
6. D-F
7. C-E
8. F-D
9. B-C
10. B-B
11. B-A
12. E-L

Gawain 2.

1. D
2. B
3. D
4. D
5. C
6. D
7. D
8. C
9. C
10. C
11. B
12. C
13. A
14. C
15. D

Gawain 1.

Sanggunian

A. Aklat

Department of Education – Instructional Materials Council Secretariat (DepEd – IMCS). Asya: Pagkakaisa sa Gitna ng Pagkakaiba. Quezon City: Enduresources Publishing, Inc., 2014.

Project EASE II Module 3-4

B. Website

The Editors of Encyclopaedia Britannica “Legalism Chinese Philosophy”.
<https://www.britannica.com/topic/Legalism>

Jainism
<https://www.britannica.com/topic/Jainism/Festivals#ref59024>

Confucianism
<https://www.britannica.com/topic/Confucianism/Mencius-The-paradigmatic-Confucian-intellectual#ref25460>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph